

СУБ'ЄКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СИСТЕМОЮ УКРАЇНИ : ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Уткіна М. С.

аспірант кафедри АГПФЕБ ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник : Бурбика М. М.

д.ю.н., доцент, завідувач кафедри АГПФЕБ ННІ права

Сумського державного університету

Важливим індикатором економічного розвитку будь-якої держави є дієво функціонуюча її фінансова система, яка являє собою складний механізм. Зважаючи на значні реформи, які відбуваються у даній сфері, актуалізується і питання щодо створення оптимальної системи суб'єктів управління фінансової системи.

Загалом, управління – це діяльність, пов'язана з впливом керуючого суб'єкта на керований об'єкт з метою досягнення певних результатів. Управління притаманне всім сферам людської діяльності, в тому числі економічній і фінансовій [1, с. 59].

Виходячи із цього, як і будь-яка система, управління фінансовою системою України ґрунтується на відповідних правовідносинах між двома невід'ємними складовими – об'єктом і суб'єктом. В даному випадку об'єктами будуть виступати фінансові відносини, а суб'єктами – органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації незалежно від форм власності та фізичні особи.

В. М. Опарін конкретизує дане положення та зазначає, що управління фінансами, як і будь-якою іншою системою, включає дві основні складові: органи управління та форми і методи управлінської діяльності. Основним завданням органів управління фінансовою системою, в свою чергу, є забезпечення злагодженості у функціонуванні окремих сфер і ланок фінансових відносин. Це досягається чітким розмежуванням функцій і повноважень між фінансовими органами та інституціями [2].

Ми можемо визначити, що під суб'єктами управління фінансовою системою необхідно розуміти індивідуальні або колективні суб'єкти, які, відповідно до чинного законодавства, наділені повноваженнями щодо забезпечення злагодженості у функціонуванні безпосередньо сфер та ланок фінансової системи, а також здійсненням контролю в зазначеній сфері. Таким чином, робимо висновок, що чіткий розподіл функцій

та повноважень між суб'єктами управління фінансовою системою України, призведе до створення якісно нової та оптимально функціонуючої системи.

Питання класифікації даних суб'єктів є доволі складним, зважаючи на те, що це процес поділу суб'єктів на певні групи за спеціальними, властивими їм ознаками. Так, А. С. Нестеренко пропонує визначати комплекс суб'єктів фінансової системи наступним чином:

- на чолі фінансової системи як координуючий центр виступає КМУ;
- на першому рівні функціонують – Міністерство фінансів, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство закордонних справ;
- на другому рівні – спеціалізовані органи виконавчої влади;
- на третьому рівні – підприємства, організації, інституції [3, с. 55].

В свою чергу, зважаючи на загальну класифікацію суб'єктів правовідносин, ми пропонуємо визначити наступні групи суб'єктів управління фінансовою системою України:

- загальнодержавні, до яких необхідно відносити вищі органи влади, міністерства та центральні органи виконавчої влади. Зокрема, це: Президент України, Кабінет Міністрів України, Верховна Рада України, Міністерство фінансів України та інші. Діяльність даних суб'єктів пов'язана та спрямована не лише на здійснення управління фінансовою системою України, а й має безпосередній вплив на всі аспекти суспільного життя. Таким чином, дана діяльність є не єдиною для цієї категорії органів. Дані органи визначають напрями розвитку держави в цілому, в тому числі, і у сфері фінансів;

- суб'єкти, які здійснюють управління фінансовою системою України на місцевому рівні. До них ми відносимо: органи місцевого самоврядування, місцеві органи виконавчої влади. Дана категорія суб'єктів наділена значним обсягом повноважень у сфері управління фінансовою системою України. Так, відповідно до діючого вітчизняного законодавства, вони реалізують владні повноваження на рівні певної адміністративно-територіальної одиниці.

- юридичні особи та індивідуальні суб'єкти.

В свою чергу, вважаємо найбільш вдалою класифікацію Т. А. Кобзєвої щодо загальнодержавних суб'єктів управління ФСУ, до яких необхідно відносити:

1. вищі органи державної влади (ВРУ, Президент України, КМУ);
2. центральні органи виконавчої влади:

- для яких діяльність з управління фінансовою системою не є профільною;

- для яких діяльність із управління фінансовою системою є основною [4].

На нашу думку, дана класифікація є слушною зважаючи на те, що в цій групі ми можемо виділити суб'єкти управління фінансовою системою, які є суто фінансовими. Так,

наприклад на Міністерство фінансів України покладено завдання загального керівництва всією фінансовою системою країни, зокрема з приводу вироблення основ і напрямів фінансової політики держави та розроблення заходів щодо їхньої реалізації; організація бюджетного процесу, складання проекту Державного бюджету та його виконання після затвердження Верховною Радою України.

Таким чином, аналізуючи вищевикладене, ми робимо висновок про те, що основним завданням суб'єктів фінансової системи України є забезпечення злагодженості у функціонуванні її сфер та ланок. Саме правильність розподілу функцій, усунення дублювання повноважень між суб'єктами дозволить створити ефективно діючу та розвинену фінансову систему держави.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Стасюк Н. Л. Фінанси : навч. посіб. / Н. Л. Стасюк. – В. : ВНТУ, 2008. – 256 с.
2. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посібник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2002. – 240 с.
3. Нестеренко А. С. Забезпечення механізму функціонування фінансової системи держави через систему органів управління фінансами / А. С. Нестеренко // Митна справа. – 2015. - № 4 (100). – С. 50-55.
4. Кобзєва Т. А. Поняття адміністративно-правового статусу загальнодержавних суб'єктів управління фінансовою системою України / Т. А. Кобзєва // Європейські перспективи. – 2015. - № 7. – С. 68-72.

Уткіна М. С. Суб'єкти управління фінансовою системою України : поняття та класифікація / М. С. Уткіна // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів». – Суми: Сумський державний університет, 2017. – С. 242-245.